

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-O.431.6.2016

Warszawa, 19 lipca 2016 r.

**Pani
Beata Szczepankowska
Burmistrz Miasta i Gminy Chorzele
ul. Komosińskiego 1
06-330 Chorzele**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930), w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 oraz art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 30 marca – 5 kwietnia 2016 r. kontrolę problemową w Urzędzie Miasta i Gminy Chorzele.

Przedmiot kontroli obejmował tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w zakresie:

- opracowywania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie i
- podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2015 roku do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym przez Panią Burmistrz bez zastrzeżeń w dniu 8 czerwca 2016 roku, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Wojewoda Mazowiecki ocenia pozytywnie z uchybieniami działalność Urzędu Miasta i Gminy Chorzele w skontrolowanym zakresie.

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie został opracowany i przyjęty przez Radę Miejską w Chorzelach w dniu 28 marca 2013 roku *Miejsko* -

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy Chorzele na lata 2013-2017. Choć nie uwzględniał on w nazwie własnej dyspozycji ww. artykułu w części dotyczącej ochrony ofiar przemocy w rodzinie, to ze sporządzonego przez przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego sprawozdania za 2015 r. wynika, że przyjęte w Programie priorytety na 2015 rok obejmowały również te kwestie. Priorytetowe działania zostały zrealizowane poprzez zorganizowanie przez Ośrodek Pomocy Społecznej forum wymiany doświadczeń i dobrych praktyk, w szczególności z kuratorami zawodowymi i Policją, rozpowszechnienie informacji o zjawisku przemocy w formie plakatu „Przemoc jest występkiem” i instytucjach świadczących pomoc rodzinom doznającym przemocy. Dzieciom i młodzieży szkolnej zapewniono udział w zajęciach informacyjno-edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy i agresji oraz pozalekcyjnych zajęciach sportowo-rekreacyjnych. Natomiast mieszkańcom miasta i gminy zapewniono uczestnictwo w debatach publicznych na temat bezpieczeństwa, a osobom starszym niepełnosprawnym, doświadczającym przemocy w rodzinie zabezpieczono mieszkanie interwencyjne.

Niemniej jednak dokonanie przez organ kontroli oceny stopnia realizacji *Programu* było utrudnione z uwagi na nieokreślenie w *Programie* mierników dla wypełnienia ustalonych w nim celów, zadań i działań. Zwrócono również uwagę na niedookreślenie sposobu monitorowania i źródeł finansowania Programu oraz podmiotów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych działań, co z kolei może mieć wpływ na zaplanowanie odpowiednich środków w budżecie gminy na realizację zadań lub utrudniać nadzorowanie jego wykonania.

W myśl art. 9a ust. 15 ustawy Rada Miejska w Chorzelach podjęła w dniu 17 marca 2011 r. uchwałę nr 34/VI/2011 w sprawie *trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.* Zwrócono natomiast uwagę, że postanowienia § 24 uchwały delegujące ustalenie szczegółowego zakresu działania Zespołu przez Zespół w formie Regulaminu zatwierdzonego przez Burmistrza Miasta i Gminy Chorzele są niezgodne z powyższym artykułem ustawy, w świetle którego wszelkie regulacje dotyczące zespołu interdyscyplinarnego powinny być ustalone przez radę gminy. Dlatego należy wskazać na konieczność uchylenia Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z dnia 19 grudnia 2011 r. w trybie w jakim został on przyjęty i dookreślenia szczegółowych warunków funkcjonowania Zespołu przez Radę Miejską w Chorzelach w drodze uchwały.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego przed przystąpieniem po raz pierwszy do wykonywania zadań w Zespole Interdyscyplinarnym, a członkowie grup roboczych przed

przystąpieniem do wykonywania zadań objętych procedurą „Niebieskie Karty” składali oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych, które uzyskają przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz o znajomości przepisów o odpowiedzialności karnej za udostępnienie danych osobowych lub umożliwienie do nich dostępu osobom nieuprawnionym, zgodnie z art. 9c ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W świetle protokołów i list obecności posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego w okresie objętym kontrolą odbywały się nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, o czym stanowi art. 9a ust.7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Stosownie do art. 9a pkt 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewniał Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach.

W kontrolowanym okresie procedura „Niebieskie Karty” zastosowana była w stosunku do 51 rodzin. Kontroli poddano 17 spraw, z tego 10 dotyczyło rodzin z małoletnimi dziećmi. Wszystkie skontrolowane procedury prowadzone były przez grupy robocze. Zwrócono jednak uwagę, że grupy robocze powoływała przewodnicząca ZI, podczas gdy w myśl art. 9a ust. 10 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, grupy robocze tworzy zespół interdyscyplinarny. Zakończone były w stosunku do 14 rodzin, w tym w 2 przypadkach z powodu braku zasadności podejmowania działań i w 12 z powodu ustania przemocy i zrealizowania indywidualnego planu pomocy. W 14 sprawach sprawcami przemocy byli mężczyźni nadużywający alkoholu.

W wyniku analizy wszystkich prowadzonych procedur stwierdzono następujące uchybienia:

- przedstawiciele Policji w 1 sprawie przekazali formularz „Niebieska Karta – A do przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego z uchybieniem 7-dniowego terminu, o którym mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), tj. w 8 dniu od wszczęcia procedury,
- 1 sprawę rozpoczęto i zakończono z powodu braku zasadności podejmowanych działań bez udziału rodzica osoby małoletniej, co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, podczas gdy w myśl §5 ust. 1 ww. rozporządzenia, w przypadku stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, zwane dalej „działaniami”, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.
- w 16 sprawach formularz „Niebieska Karta – C” i w 14 formularz „Niebieska Karta – D” został wypełniony samodzielnie przez pracownika socjalnego poza posiedzeniem grupy roboczej oraz

w 2 przypadkach formularz „Niebieska Karta – D” został wypełniony przez przedstawiciela Policji, podczas gdy stosownie do § 8 ust. 2 rozporządzenia, formularz „Niebieska Karta – C” wypełniają członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej na posiedzeniu, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, natomiast zgodnie z § 8 ust. 6 rozporządzenia formularz „Niebieska Karta – D” wypełniają członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie,

We wszystkich sprawach stosownie do § 16 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” został opracowany indywidualny plan pomocy dla osoby, co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i jej rodziny. Zaplanowane w nim działania dostosowane były do indywidualnej sytuacji rodziny dotkniętej przemocą i jej potrzeb. W trakcie trwania procedury plan był monitorowany i w zależności od sytuacji weryfikowany. Wszystkie działania podejmowane przez przewodniczącą Zespołu i grupy robocze były rzetelnie udokumentowane, a ich efekty uzasadniały podjęcie decyzji przez przewodniczącą Zespołu o zakończeniu procedur z powodu ustania przemocy lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowanych działań, odpowiednio na podstawie § 18 ust. 1 pkt 1) lub pkt 2).

Na uwagę zasługuje również niezwłoczność i systematyczność podejmowanych przez Przewodniczącą Zespołu i członków grupy roboczej działań oraz adekwatny do sytuacji rodziny dobór członków w grupie roboczej i skierowana do rodzin oferta pomocy specjalistów - psychologa i konsultanta ds. uzależnień. Właściwa koordynacja działań przez przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego zapewniała sprawne współdziałanie przedstawicieli podmiotów uczestniczących w realizacji procedury.

Za stwierdzone w trakcie kontroli uchybienia odpowiedzialność ponoszą Pani Beata Szczepankowska Burmistrz Miasta i Gminy Chorzele i Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego.

Przedstawiając powyższe zobowiązuję Panią Burmistrz do podjęcia działań w celu:

1. Określenia w *Miejsko - Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy Chorzele na lata 2013 - 2017* mierników umożliwiających dokonanie oceny realizacji założonych celów, zadań i działań w kolejnych latach, a także źródeł finansowania, sposobu monitorowania programu oraz podmiotów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych działań.

2. Dostosowania uchwały nr 34/VI/2011 Rady Miejskiej w Chorzelach z dnia 17 marca 2011 roku w sprawie *trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania* do obowiązujących przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
3. Uchylenia Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Chorzelach z dnia 19 grudnia 2011 r.
4. Tworzenia w indywidualnych przypadkach grup roboczych przez Zespół Interdyscyplinarny, a nie przewodniczącą Zespołu, stosownie do art. 9a ust. 10 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
5. Przeprowadzania działań w ramach procedury w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego w przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka, stosownie do § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz formularzy „Niebieska Karta”.
6. Wypełniania formularza „Niebieska Karta – C” przez członków zespołu lub grupy roboczej na posiedzeniu w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie zgodnie z § 8 ust. 2 ww. rozporządzenia
7. Wypełniania formularza „Niebieska Karta – D” przez członków zespołu lub grupy roboczej w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie zgodnie z § 8 ust. 6 rozporządzenia.

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Mazowieckiego. Zastrzeżenia należy kierować na adres: Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie Wydział Polityki Społecznej, pl. Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa.

W przypadku niezłożenia lub nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie Wydział Polityki Społecznej Oddział w Delegaturze – Placówce Zamiejscowej w Ostrołęce, ul. Gorbatowa 15, 07-410 Ostrołęka.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO
Wiesława Kacperek-Biegańska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej